

INTERVJU: Vilim Primorac, predsjednik Uprave HT-a Mostar

Zaustavili smo negativan trend poslovanja, HT je u plusu u 2016.

Različita su bila tumačenja posljednjih izvješća revizije i poslovanja. Realni podaci govore o oporavku, a poslovni planovi ohrabruju

Zoran Krešić
zoran.kresic@vecernji.net
MOSTAR

Stabilizacija poslovanja, smanjivanje troškova, razvoj novih usluga... To su poslovi kojima je okupirana Uprava Hrvatskog telekoma iz Mostara koja pokušava ispraviti sve grijehe ranijih čelnika ove kompanije, koja je zbog višegodišnjeg zanemarivanja, lošeg poslovanja i neulaganja u razvoj dovedena u poziciju da joj je ozbiljno narušeno funkcioniranje. Dio toga je istaknut i u revizijskome izvješću za prošlu godinu, ali i podacima o poslovanju u prvih šest mjeseci. Predsjednik Uprave HT-a Mostar najavljuje daljnje mjere za konsolidiranje poslovanja poduzeća, ali i iskorake u sve snažnijoj utrci s konkurencijom.

• U proteklim tjednima mediji su izvijestili o rezultatima poslovanja za prvih 6 mjeseci 2016., gdje je zabilježen određen negativan rezultat. Kakav je vaš pogled na ključna kretanja koja definiraju poslovanje HT-a Eronet i sektora u cjelini, kao i rezultate u dosadašnjem dijelu godine?

- Na početku bih naglasio kako su, prema prvim preliminarnim rezultatima za prvih osam mjeseci 2016. godine, vidljivi znakovi stabilizacije i unapređenja poslovanja te se, prema nedavno načinjenim izvješćima, neto dobit kreće na razinama od 2 milijuna KM. Dakle, iako su mjesečni i tromjesečni rezultati poslovanja podložni cikličnim kretanjima, mogu ustvrditi da se, unatoč brojnim vanjskim ograničenjima i izazovima s kojima se suočava telekomunikacijski sektor, uz naslijedeno stanje tvrtke iz prethodnih razdoblja, vide znakovi poboljšanja, s pripadajućim prihodima HT-a Eronet, koji premašuju planirane vrijednosti. S druge strane, razborito i odmjereno upravljanje troškovima rezultiralo je njihovom ukupnom vrijednošću ispod planiranog iznosa.

• Što to točno znači?

- Stoga, uzimajući u obzir navedeno, apostrofirao bih kako sam, u cjelini gledajući, zadovoljan zastavljanjem negativnih trendova, a posebno je vrijedan doseg da naši korisnici prepoznaju promjene i kvalitativne pomake ponuđenih proizvoda i usluga, što se nepo-bitno ogleda u širenju ukupnog broja korisnika. Na kraju krajeva, smisao našeg poslovnog djelovanja je ponuda proizvoda i usluga najviše razine kvalitete uz prikladnu cijenu. Korisnici očitno cijene takav pristup, pa je u tom svjetlu najbolji pokazatelj da njihov ukupan broj pokazuje rastuću tendenciju. Dakle, proaktivnim pristupom i zajedničkim angažmanom zaposlenika, temeljenog na visokoj razini znanja

Kao i EU, vlasti u BiH trebaju riješiti pitanje besplatnih servisa koji moraju poslovati pod istim uvjetima

WHATSAPP, VIBER

i iskustva, ostvarujemo napredak i pronalazimo načine kojima nastojmo neutralizirati intenzitet utjecaja iz makro i mikrookoline poduzeća te tako stabilizirati poslovanje, što nam je temeljni cilj.

• Koliko na poslovanje utječu besplatni servisi?

- U kontekstu djelovanja činitelja na poslovanja telekomunikacijskog sektora, treba istaknuti kako primjena alternativnih načina komuniciranja, te također relativno izražena supstitucija jednog oblika komunikacije, drugima ograničavajuće djeluje na prihodovne potencijale sektora. Posljedice takvih tržišnih odnosa reflektiraju se na poslovne rezultate sektora, pa ako pogledamo sintetizirana regulatorna izvješća sektora (promatranog kroz tri dominantna operatera), vidimo kako prihodi kontinuirano padaju iz godine u godinu, što se nakon 2015. godine nastavlja i u prvom dijelu ove godine. Tako su prihodi u prošloj godini ukupno smanjeni za nešto više od 4%, a u ovoj godini smanjenje se bilježi blizu 5% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Uz to, uvažavajući morfologiju tržišta i konkurentske odnose, vidljiv je stalan pritisak prema smanjenju cijena proizvoda i usluga, što samo po sebi uzrokuje pad prosječnog prihoda po korisniku.

• Na koji se način u strateškom smislu nastojite oduprijeti izazovima tržišta i stvaranju održivih

pretpostavki u cilju učinkovitijeg poslovanja?

- Nakon određenog zastoja u prethodnim godinama, posebno treba istaknuti kako smo pokrenuli više od 15 strateških projekata u ovoj godini, s namjerom njihove potpune implementacije u najskorijoj budućnosti. Kada promatramo prema cjelinama, jedan broj strateških projekata okrenut je prema jačanju unutarnje učinkovitosti tvrtke, a drugi, pak, na daljnju izgradnju suvremenih tehničko-tehnoloških pretpostavki za zadovoljenje potreba korisnika. Razumljivo, imajući u vidu da su korisnici u središtu naše pozornosti, najznačajniji broj strateških projekata okrenut je izravno prema korisnicima i daljnjem razvoju proizvoda i usluga temeljenih na zahtjevima korisnika.

Dakako, implementacija projekata iz različitih segmenata zasigurno je doprinos održivosti poslovanja, a istodobno predstavlja pokazatelj kako ćemo na kvalitetan način odgovoriti tržišnim potrebama i uz to proaktivnim pristupom zadovoljiti njihove sve zahtjevnije komunikacijske potrebe. Svakako, projekti fokusirani prema našim korisnicima i kvaliteti usluga, tehničko-tehnološkom unapređenju, te jačanju unutarnje učinkovitosti, trebaju polučiti rezultate u daljnjem poboljšanju trendova u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Iako su svi strateški projekti iznimno i, rekao bih, podjednako vrijedni, naveo bih kako će u najskorije vrijeme biti implementiran projekt “Mostar – digitalni grad”, čime da-

Uskoro će biti proveden projekt "Mostar – digitalni grad", čime ćemo napraviti iskorak u novim tehnologijama

OSUVREMENJIVANJE USLUGA

jemo dodatnu vrijednost i doprinos sveprisutnim trendovima digitalizacije u našoj sredini. Respektirajući činjenicu da stalne promjene i tehnološki napredak iniciraju kontinuiran proces tehničko-tehnološkog razvoja, siguran sam da ćemo radom našeg vrhunskog tima iskusnih stručnjaka i najvišom razinom znanja odgovoriti izazovima napretka. Također, pri tome ne zaboravljajući da je naš temeljni fokus zadovoljenje potreba naših korisnika za novim i sve sofisticiranijim proizvodima i uslugama.

• Često se čuju razmišljanja iz dominantnih telekom tvrtki o nelojalnoj konkurenciji alternativnih operatera. Kakvo je vaše mišljenje o toj problematici, kao i reguliranosti alternativnih oblika komuniciranja (Viber, Skype, WhatsApp...)?

- Kao tvrtka s društvenom odgovornošću, koja kroz telekomunikacijsku djelatnost utječe na razinu razvoja ekonomije znatno više od samog udjela u BDP-u, podržavamo zdravu konkurenciju i tržišnu utakmicu na telekomunikacijskom tržištu BiH. Naravno, u tom smislu smatramo da je ispravna tendencija u kojoj raste učinkovitost i kvaliteta proizvoda i usluga, a cijene postaju prihvatljivije korisnicima uz primjenu elemenata ekonomije, obujma i raznolikosti. Stoga su stvaranje preduvjeta razvoja zdrave konkurencije i prevencija nelojalne konkurencije od velike važnosti za gospodarski rast i razvoj, te u konačnici za kvalitetu života zajednice u cjelini, prije svega, u komunikacijskom smislu. Što se tiče alternativnih oblika komuniciranja, svjedoci smo da se Europska komisija snažno angažirala u njihovom reguliranju. Naime, intenzivnija primjena, u stručnom žargonu, označene OTT tehnologije s primjerima tzv. alternativnih oblika komunikacija (Skype, Viber, WhatsApp i slično), konkurira tradicionalnim telekom uslugama, ali praktički koristeći infrastrukturu telekom tvrtki.

Dakako, ovo nije neopaženo prošlo u Europskoj uniji, pa se u najskorije vrijeme očekuje regulacija ovakvog oblika komuniciranja, a imajući u vidu da se sve više intenzivira proces pristupa Europskoj uniji, svakako, u budućnosti postoji potreba da se razmotre adekvatna regulatorna rješenja, koja će u tom pogledu slijediti pozitivnu praksu na razini Europske unije.

Kada govorimo o alternativnim operaterima, pojedini su po broju korisnika telekomunikacijskih usluga značajno premašili dominantne, a još uvijek uživaju povlastice kao alternativni te imaju povoljnije uvjete za poslovanje. Svjesni smo da je takav odnos trebao osnažiti tržišnu konkurenciju, ali i da svi pokazatelji govore da se omjer snaga promijenio i da je došlo vrijeme da se pojedini alternativni operatori proglase dominantnima, čime bi se zadovoljili elementi

Izvješće revizora je sporno, no želim pohvaliti njihov rad oko afere "Gibraltar"

ravnopravne tržišne utakmice u okviru telekom sektora.

• Ured za reviziju institucija u FBiH dao je negativno mišljenje o financijskom izvješću JP Hrvatske telekomunikacije d. d. Mostar za 2015. godinu, posebno istaknuvši nepravilnosti u knjiženju obračunatih subvencija korisnicima i isplata plaća članovima Uprave. Kako komentirate to izvješće?

- Drago mi je da ste to pitali. Ovom prigodom, bez ulaženja u detalje koje držimo spornima, želimo pohvaliti rad Federalnog ureda za reviziju institucija jer je to znak da se, napokon, nešto pomjerilo u pozitivnom smislu i da se počelo transparentno raditi, što će, vjerujemo, u našem slučaju dati konkretne rezultate – stabilizaciju tvrtke i poboljšanje poslovanja. U posljednjih 15-ak godina bilo je puno prijava, puno nepravilnosti vezano za poslovanje JP HT d. d. Mostar, puno netransparentnosti, što se guralo pod tepih i završavalo u ladicama. Vjerujemo da je sada tomu došao kraj i da ćemo, napokon, moći početi normalno poslovati. Posljedica svih tih negativnosti koje su se posljednjih godina prelamale preko ovoga poduzeća jest i afera “Gibraltar”, čiji se rasplet očekuje ovih dana. Ta je afera uvelike unazadila tvrtku, a posljedice danas itekako osjećamo. Dakle, golemi teret koji je ostavila prošla Uprava odrazio se i na naše poslovanje, no, ponavljam, vjerujem da smo na najboljem putu otkloniti sve ono što nas je opterećivalo.

• Što je sljedeći cilj Uprave poduzeća?

- Naš je cilj – stabilizacija poduzeća i njegov povratak na pravi smjer. Sve pogreške koje su se dogodile u prošlosti, sve nepravilnosti, ono što ja mogu potvrditi, ova Uprava odlučila je konačno riješiti, što bi, u konačnici, osnažilo naše poslovanje i vratilo JP HT d. d. Mostar pozitivan imidž koji je posljednjih godina ozbiljno narušen, a ovo poduzeće to ne zaslužuje. Ne želimo ponavljati pogreške iz prošlosti, želimo poslovati javno i transparentno. Radi svega gore navedenog, angažirali smo i vrhunsku neovisnu revizorsku kuću - KMPG B-H d. o. o. Sarajevo.

Ponavljam, ova Uprava poduzet će sve aktivnosti u skladu s preporukama Federalnog ureda za reviziju, čiji rad svesrdno podržavamo i pozdravljamo sva njihova pozitivna nastojanja, a sve radi nadilaženja i uklanjanja nepravilnosti navedenih u revizorskom izvješću. Znamo da nas čeka još dosta posla, svjesni smo toga itekako, no od svega toga ne bježimo jer, u konačnici, želimo stabilizirati našu tvrtku i vratiti je na mjesto koje joj pripada. ●